

BAJAI HIRLAP

Politikai Lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Főszerkesztő:

Dr. Lemberger Armin.

Felölös szerkesztő:

Horovitz Gusztáv.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

A HÉT TÜKRE.

Vasárnap, április 10-én.

Tittoni olasz külügyminiszter Abbáziából, hol Goluchowszki-val találkozott, visszautazott Olaszországba.

Az újságírók az „Újságírók Egyesületében” szabadságukomat tartanak.

Az Ázsiába küldött orosz katonák között a szenny és rossz ivóvíz következtében kolera és hagymáz pusztít.

Hétfő, április 11-én.

Az országban az 1848-iki törvények szentesítése emlékére nemzeti ünnepet tartanak.

A kormány minisztertanácsot tart, melyen a kabinet valamennyi tagja részt vesz.

A fővárosi czukrárszok megkezdték a sztrájkot. Az a hír terjedt el, hogy a Jalu mentén nagy szárazföldi csata volt. Tiensinben főlkarták gyűjtani az orosz konzulátust.

Kedd, április 12-én.

A képviselőház, szünet után első ülését tartja. A miniszterelnök előadja a Ház munkaprogramját.

Isabella elhunyt spanyol királynőért két heti udvari gyászú rendelnek el.

A Reichsrath királyi kézirattal április hó 19-ére egybehívják.

Maura spanyol miniszterelnököt Barcelonában egy anarchista törrrel megszurta. A merénylőt elfogták.

Mandszuriában víz alatt állnak a vasutak. A japán hadsereg zöme Vidu közelében van.

Szerda, április 13-án.

A képviselőház ülésén gróf Tisza István miniszterelnök több interpellációra válaszol.

Goluchowszki gróf Abbáziából visszatért Bécsebe.

A telekkönyvvizetők országos kongresszust tartanak.

A megsebesült spanyol miniszterelnök sebe nem veszélyes. A merénylőt Artalaak hívják.

Az orosz flottát nagy katasztrófa érte. A Petropavlovsk páncélhajó egész logénységével elsüllyedt. Makarov tegernagy meghalt, Cyrill nagyherceg súlyosan megsebesült.

Csütörtök, április 14-én.

A képviselőház ülésén Tallian Béla földmivelésügyi miniszter nyilatkozott a herceg Hohenlohe-féle ordfásársók ügyében.

A svéd király Fiumében látogatást tett Roszner báró kormányzóánál.

A Petropavlovsk katasztrófáját nem egy akna felrobbanása, hanem japán torpedók okozták.

Skrydlov altengernagyot kinevezték Makarov utódjául.

Péntek, április 15-én.

A képviselőház ülést tart. Darányi Ignác volt földmivélségi miniszter felvilágosítást ad a Hohenlohe-féle birtokvásárlásról.

A közös miniszteri tanácskozások kezdték veszik.

Makarov emlékére gyászistentiszteletet tartanak Szentpéterváron. Hírlik, hogy Vereseagin csatafőstő szintén a katasztrófa áldozata lett.

Szombat, április 16-án.

A képviselőház ülésén sorra kerül Kelemen Bélának a választói reform tárgyában benyújtott indítványának megokolása.

A közös miniszteri tanácskozások folytatása. A néppárt elnökválasztása.

A sztrájkoló czukrárszokok üzemi helyek felállításáról tanácskoznak.

A megsebesült Cyrill nagyherceghez Szent-Pétervárról külön orvost küldenek.

A kínaiak mozgositanak. A csapatokhoz japán tiszteteket osztanak be instruktoroknak.

T Á R C Z A.

Találkozás.

A „BAJAI HIRLAP” EREDETI TÁRCZÁJA.

Írta: Horovitz Gusztáv.

Egy év előtt azt mondta a férfi:

— Elválnék, hogy soha többé ne találkozzunk, látom, hogy nem egymásnak teremtett az Isten bennünket. A te szived nem képes megbecsülni az olyan szerelmet mint az enyém, a változatosságot szeretted még a szerelemben is. Kifárasztot az a hároméves szerelem, most újat kívánok, legyen, én nem állok utabán.

Az asszony nem felelt semmit, csak nagy, fekete szemével bámult merően a semmiségbe.

Elváltak. A férfi szívében mélységes új támadt, olyan sivar volt minden körülötte, kabultan járt az utcákon, félve, hogy találkozik az asszonnyal és mégis keresve a találkozást.

Az asszony, hogy a férfit távozni látta, zokogva roskadt le és siratta az elvesztett boldogságát.

Kaczer volt, de szerette a férfit igazán. A szíve az övé, egyedül az övé volt, hiszen három évnek annyi biznysága mind emellett szolt. Félreértés, kibékülés olyan gyakori volt közöttük.

Nem találkoztak többet, de egymásra gondoltak. A szívükből kialudt az izzó szenvedély, melynek szerelmük alatt mindketten rabjai voltak és csak emlékezetben áldoztak a multnak.

Féltelen volt. A Kossuth-utczán föl s alá hullámvolt a sétáló közönség, tömött sorokban mentek az emberek és ök egymás mellé kerültek.

A találkozás megtörtént. Mintha csak tegnap váltak volna el, kezét fogták és együtt folytatták utjukat.

— Hova megy? kérdi a férfi.

— Haza.

— Elkísérhetem?

— Ha kedve tartja?

— Köszönöm, magával megyek.

Gyorsan elsiettek a Kossuth-utczából. Most, hogy összekerültek, bántotta őket az utca lármaja,

a sok vidám ember. Futni szerettek volna, hogy mielőbb magukra maradjanak.

Szótlanul mentek egymás mellett. Amyi mondanivalójuk volt és nem találtak szavakat, hogy mindazt, amit éreztek, kifejezhessék. Szíveiket valami kejes érzés szállta meg, lelkükben forró vágódás ébredt, hogy átöljék egymást. Itt az utczán, a hullámzó emberáradatban nem láttak egymáson kívül senkit. Egymást nézték és boldogok voltak, hogy láthatták egymást.

Az emberek elmaradtak mögöttük és ök egyedül folytattak utjukat egy mellék-utczában.

— Megváltoztai, — törte meg a csendet az asszony.

— Nagyon, — felelte a lemondás hangján a férfi. — Hja, egy év nagy idő. engemet össze tört. De maga a régi.

— Oh, csak külsőleg. Egészen más vagyok, mint voltam akkor, igen, nagyon regen. Valami kihalt belőlem, hiányzik valami, aminek nem tudok nevet adni, de érzem, tudom, hogy nem vagyok egész. Talán a jobbik, talán a rosszabbik énemet vesztettem el, de valamit elvesztettem.

Az asszony szeméit valami szomorú tekintet árnyékolta be. A férfi úgy érezte, hogy összezsorult a szíve és elfordította a szeméit, nem tudta nézni ennek az asszonynak, akit még mindig szeretett, a szomorú nézését, bánatos tekintetét.

Megint hallgattak, a némaságukban is anyni beszédes volt, hogy a férfi a szünet után is ott folytatta, ahol az asszony elhagyta.

— De mikor vesztette el azt a valamit? Hiszen elválásunkkor nem volt egy marasztalo, szakításunk óta nem volt egy hívó szava sem. Pedig tudta, hogy csak egy szavába kerül és én ott vagyok mellette. Elfelejtetek mindent, elfelejtetek, hogy mennyi gyötrelmet okozott, elfelejtetek a kaczerságnak azt a télyelőti játékat, melyet velem űzött, csak magát láttam volna, csak a maga hívó szavát hallottam volna és minden újra a régi lett volna. De hát nem így történt, egy egész év mult el és a mi utaink külön váltak.

Az asszony szeméit elborították a könnyek. Nem tudott felelni, a torkát összeszorította a fájdalom, érezte, hogy ha egy szót szólna, fuldokoló zokogásba törne ki.

Igy mentek tovább. Elméláztak a multakon. Gondolataikban egymást kergettek az előtörő emlékek. Visszagondoltak szerelmük keletkezésére, majd mikor tutaradó szíveik megnyitkoztak. Mintha érezték volna az első csök mámorat, azé a bünös esökét, mely egybeforrasztotta őket. Szerettek egymást hevesen, forrón, soha el nem való szenvedélyel. Elfelejtették, hogy az asszonynak ferje van, nem tördtek ök senkivel, csak a szerelmükkel, melyből mindketten öröt, boldogságot, életkedvet merítettek.

Nem volt ez a szerelem, divatos házasságtörés. Ket szív találkozása volt, akik várták egymást, akik végre egymásra találtak.

Hazaérték. A férfi bucsuzni akart, az asszony megfogta a kezét és magával vezette.

— Jöjjön fel, ne váljunk így el, hiszen még nem is beszélünk egymással.

A férfi engedelmesen követte. Érezte, hogy nincs ereje ellentmondani.

Ott voltak újra együtt abban a meghitt szobában, melynek minden butoradabja, rózsás kárpitja, tanuja volt szerelmüknek.

A férfi úgy érezte, mintha csak tegnap hagyta volna el ezt a szobát, az asszonyn is valami boldog érzés volt értő. Itt látta őt ismét maga mellett, hallhatta a hangját, érezte a közelletét. A vere hevesebben lüktetett, alig tudta visszatartani magát, hogy a nyakába ne boruljon, forró ajkát ne tapassa ajkára és a szívébe toluo érzelmeknek, melyeket nem tud szavakba önteni, csökben ne adjon kifejezést. De látva a férfi büskomoly arczat, urakodott az érzelmein, a szenvedélyen.

— Mire gondol? — kérdé az asszony.

— A multra. Azt hittem regen volt és most ugy érzem, hogy csak tegnap történt minden.

— De hát mi történt. Nem történt semmi, maga itt van, én is itt vagyok. ugy van minden mint regen.

Igen, külsőleg. De mi megváltoztunk. Mások lettünk. Én belőlem komoly, lelkeben őszszelötér ember lett, a fiatalságom elröpült, a mosoly eltűnt az ajkainról, a lelkeembe befeszelte magát a keserűség, a csulódás. Maga is más lett. Maga

A mi boldogitóink.

1901 október hó másodikát irtuk. A bajai szabadelvüpart zöme egy szívetvel egy lélekkel sorakozott azon zászló köré, melyen Piosz Sándor m. kir. igazságügyminiszternek, mint Baja város országgyűlési képviselőjének, fényes neve ragyogott. Azon államférfiúnak dicső nevével indult el a heves küzdelemben, kiről egykoron a magyar közélet geniusza hálás kegyelettel fogja feljegyezni, hogy tevékeny kormányzásának minden egyes perce e haza üdvének, e haza felvirágoztatásának volt szentelve.

És abba a szabadelvüpartba, mely 1901. október hó 2-áig, meg nem bontott, szerves egység gyanánt magasan lobogtatta Baján a szabadelvü eszmék zászlaját, egy semmiség, — sértett hiúság vagy kielégítetlen bosszúvágy — beledobta a meghasonlás, a széthuzás és pártokodás lánggal égő csöváját és rést ütött eladdig tömörnek bizonyult sorfalán.

A választási küzdelem forgandó csokkajátéka a hevenyében összetoborzott függetlenség pártnak kedvezett és Fortuna istenasszony kiszámíthatatlan kegye az ő javára billentette a győzelem mérlegserpenyőjét.

És ime az a párt, mely nem a függetlenségi eszmék zsoldjában lépett a küzdelem prondjára, melynek a függetlenségi eszmék csak takaróul szolgáltak saját ethikai tartalmatlanságáért, az a párt, mely maga sem

bizott hevenyészett akciójának sikerében és a melyet a nem remélt eredmény leginkább lepett meg, az a párt, melynek vezérő egyéniségei előtt — tisztelet és becsület az egy-két kivételnek — a függetlenségi eszmék és a közügyek küzdőtere a legteljesebb terra incognita volt, az a párt, mely mint Goethe varázsinas, maga is szeretne szabadulni a könnyelműen felidézett szellemektől, az a párt, melyet nem egy egységes, termékenyítő eszme megragadó uralma lelkesített, az a párt veti most szemére a szabadalypártnak azon alkalomból, hogy ez utóbbi újra kibontja régi zászlaját, hogy zászlóbontása politikai tartalom nélkül, terv nélkül, ötletszerűen történik.

Hát talán azt hiszik, t. Uram a függetlenségi táborban, hogy Baján nem tudják, a mit még a gügyögő csecsemő is tud és a mit szelében minden veréb csiripel a háztétön, hogy mily személyes motívumok voltak szülőkei a bajai függetlenségi párt háromnapos vajudásának? Azt hiszik Önök t. Uram a függetlenségi táborban, hogy a bajai polgárság józan ítélkezését tulhosszú időre járszalagon lehet vezetni, — hogy ne ebredjen annak a tudatára, miszerint nem a függetlenségi eszmék erkölcsi foglalatának szövétneke világolt Önök előtt, hanem színházi görögtnékné lobbanékony fénye, melyet időről-időre egy-egy marék kolofonnai mesterségesen szítnak és élesztgetnek?

És Önök beszélnek tartalomról, tervről és ötletéről!

És ami azután, 1901. évi október hó másodikik után, elkövetkezett, azt a történetírást az ikonoklasmus, a képrombolás neve alatt jegyezte fel.

A nyolczadik században egy isauriai Leo alatt az elvakított fanatizmus szilaj dühvel neki rontott mindannak, amit évszázadok vallásos kegyellete, megszentelt áhitata tiszteletben és becsülésben tartott.

Önök is, t. Uram a függetlenségi táborban, a diadal mámorától elvakítva, törni, zuzni és porba dönteni akarták mindazon becses vívmányokat, a melyeket egy emberöltőt át, e város érdekeiért önzetlenül bugolkodó kezek, e város érdekeinek szeretetteljes, lankadatlan gondozásában megöszült érdemes férfiak szereztek, — csak azért, hogy a „kikkuralom“ hangzatos jelszavát világgá röplíthessék és — tisztelet és becsület az őt ujjaikön megolvasható kivételeknek —

is megkomolyodott. Ki tudja, jutottam-e egyszer is eszébe? . . .

— Hogy jutott-e? Nem jutott, mert nem felejtettem el egy percze sem. Harom évig tartó menyey boldogságot nem felejtötünk el soha. Vártam, hogy visszajön. Nem jött vissza. Talán jobb volt, hogy nem jött, nem tudom, hogy jobb-e? Féltém, hogy elfelejt, hogy mást szeret, hogy megönsül. Más asszony képet hordja a szivében. Az emléket megvetésel illeti. Oh, ettől féltém legjobban, mert azt nem érdemeltem volna. Itt akartam hagyni az urat. Elkartam válni, hogy odafussak magához, a labaihoz boruljak, úgy kérem a bocsánatot. Csak az emlékenek életem. Most már megvalíthatom, nem voltam rossz soha, nem voltam hüten az uramhoz. Mikor a maga csókja először érintette az ajkamat, attól fogva csak a magáé voltam. Hogy mit szenvedtem emiatt, arról soha sem beszéltem. A ferjem előbb durva volt, fenyegetett, meg meg is ütött, türtem, mert boldog voltam, aztán könyörgésre fogta a dolgot, elutasítottam, mert szerettem és maga szeretett. Aztán elváltunk, nem láttam többet, de itt élt a szivemben. Oh, de mire jó ez a siránkozás, vége, mert maga komoly, léleken összetört ember lett, én pedig? . . . egy-e rossz vagyok, mert szerettem?

A ferji leste, várta minden szavát, mint valami jelszögre, nézett az asszonyra. A szemei előtt összefutott minden, elkábitotta a szerelemnek ez a nagysága. Mikor az asszony elhalgatott, megfogta a kezét és megcsókolta.

— Maga egy szent. És én magában kételkedtem? Bocsásson meg, hiszen nagyon szerettem, nem, még mindig szeretem.

Az asszony könybe borult szemekkel nézett rá, ebben a tekintetben benne volt minden, bocsánat, egy világgal fölérő szerelem.

A ferji magához ölelte és szenvedélyesen kérte:

— Az enyém leszel most már örökre, Isten és emberek előtt. El kell válnod, hogy az enyém lehessél, nem akarlak többé elveszteni, most, hogy igazán megtaláltalak.

piedesztált rakának a legteljesebb homályból előbukkant, vélt nagyságuknak.

A diadal ittasságától megtévesztve, nem csekélyebb feladatot arrogáltak Önök maguknak, mint hogy Önök volnának hivatal városunk közügyeinek templomaiból kiűzni a kufarokat, kik hülsenül sáfarkodtak e város üdvével és boldogulásával, kik az Önök ismert frázisai szerint, a tönk szélére jutatták e várost és mert tárgyilagoss érvek nem állottak rendelkezésükre, a személyeskedés fegyvertárából hordták elő csorba fegyvereiket.

Mindazt, amit egy egész gárdája a közbeesülésben álló férfiaknak a városi közigazgatás tanácsstermeiben, a felekezeti élet sokoldalú dologtevésében és kulturális és humanitárius egyleteink vezetésében és igazgatalása körül évtizedeken keresztül az Önök hon- és városboldogító aszisztenciájára nélkül szerető szível és városunk jóléteért aggódó lélekkel munkált és létrehozott, mindaz értéktelen salak és üres kalász, ellenben amit Önök, kiket egy sebtében szervezett mozgalom hullámléke hozott a felszínre, produkálnak, mindaz és egyedül az üdvözítő, helyes és célirányos e város érdekében — mert a kellő hanghordozás, a kellő taglejteések és a kellően preparált szájtz kísérők.

Nem t. Uram a függetlenségi táborban, nem politikai tartalom nélkül, nem terv nélkül és nem ötletszerűen bontotta ki a bajai szabadalvú párt régi zászlaját, hanem kibontotta azért, mert meg nem ritkult soraiiban, meg nem fogyva és meg nem törve, él a kedv és szeretet, zajtalanul és csendesen, de produktív módon közremunkálkodni Baja város igazi jóvoltáért és jövőendő boldogulásáért.

Tükör ez, t. Uram, — nem zsebtükör és nem a hét tükre, — de olyan tükör, melybe nyugodt lelkiismerettel és felemelt fővel tekinthet a bajai szabadalvú párt, mert tiszta lapjáról kenderöztenél és meg nem vesztegetve, fog visszaverődni becsületos munkálkodásának derűs képmása.

Politikai hírek.

Közös miniszteri tanácskozások Budapesten.

Penteken délután 5 órakor kezdődik Budapesten a miniszterelnöki palotában a közös miniszteri tanácskozás, amelynek célja az 1905. évre szükséges közös költségvetés megállapítása lesz. Gróf Goluchowski közös külügyminiszter esütörtökön este a közös miniszteri értekezletre Budapestre érkezett. Pitreich lovag közös hadügyminiszter pénteken reggel érkezett Budapestre, szárnyszögedé, Urban alezredés kíséretében, Rökcsenzeln Rikárd osztályfő, Dobruđski lovag főintendáns és Anderka intendáns esütörtökön este érkeztek meg. Budapestre érkezett még báró Spaun tengerészeti parancsnok is, aki pénteken a délelőtti folyamán látogatást tett gróf Tisza István miniszterelnöknel a képviselőházban. Az osztrák kormány tagjai közül Körber miniszterelnök és Böhm-Bawerk pénzügyminiszter pénteken délelőtti érkeztek a magyar fővárosba. A konferenciának megállapítják a delegációk ülésezésének idejét is.

Megüresedett mandátum. Rabár Endre, a nagybereznai választókerület szabadalvú párti képviselője, esekujvári közjegyzővé történt kinevezetése folytán mandátumáról lemondott. A nagybereznai kerületre a szabadalvú párt ifjabb Lónyay Sándor volt főispánt kandidálja.

Az 1905-ik évi költségvetés. A mint értesülünk, a különben már végérvényesen megállapított, az 1904. évre szóló költségvetés technikai okokból csak a jövő hét folyamán kerül a képviselőház elé. Lukács László pénzügyminiszter a szokás szerint ez alkalommal is elő fogja adni expeozját.

A delegációk összehívása. Egy fővárosi tudósítás szerint a delegációkat valószínűleg május hó 7-dikére hívják egybe Budapestre.

Beszámoló. Báró Daniél Ernő a panecsovai kerület képviselője április 17-én tartotta beszámolóját, a választók bizalmukról és szeretetükről biztosították a képviselőt, egyben kimondták, hogy gróf Tisza István iránt teljes bizalommal viseltetnek.

Partszervekedés. Nagyváradról jelentik: A biharmegyei szabadalvú párt Margitta községben tartotta ma szerveződé gyűlését. A Szunyogh Szabolcs elnöklésével tartott gyűlésen kerületi elnökké lovag Wertheimstein Alfrédot választották meg.

A vas megyei főispán lemondása. Reiszig Ede Vas megye főispánja lemond általásról. Reiszig fölmentését valószínűleg már a hivatalos lap egyik közelebbi száma fogja közölni. Helyére Ernuoszt Józsefet, Ernuoszt Kelemennek, a förendház második elnökének fiát nevezik ki főispánnak.

A kivándorlási törvény életbelepítésése. A kormány a kivándorlási törvényt április 20-án szándékozik életbelepíteni.

Az 1905. évi választók összeírása. A belügyminiszter külön rendeleiben figyelmezteti a központi választmányt, hogy az érdekelteket alkalmas módon tájékoztassa arra nézve, hogy amennyiben az adókivetési munkálatoknál szükségképpen előfordult késedelem miatt egyes választói igényjogosultak az adókivetési adatok hiányossága következtében az összeíró küldöttségek által a névjegyzékek kihagyattak, illetőleg abba fel nem vettek volna, az 1905. évi választói névjegyzékekbe való felvétel iránti igényüket a törvényes határidőkön közzeszmére kiteendő ideiglenes névjegyzék ellen irányuló felszólalás alakjában érvényesíthetik. Mert akkor már az 1903. évre vonatkozó adókivetés minden bizonyonnyal teljes lesz és így módjában fog állani igényjogosultságot igazolni. Az igényjogosultak tehát résen legyenek és május 5-én nézzenek utána, hogy fel vannak-e véve a választók közzeszemlere kiteendő lajstromába?

A bünyvádi eljárás módosítása. Plüss Sándor igazságügyminiszter ez idő szerint a bünyvádi eljárás semmisségi panaszokra vonatkozó részének módosításával foglalkozik. A módosítás anyaga már együtt van s rövidesen elkészül a módosítás tervezete is.

Az új ágyú kipróbálása. Az ágyúkérdést még az idén meg akarja oldani a hadügyi kormány. Az már meg van állapítva, hogy hét ágyúfajta közül fog választani s azt választja, amelyik a gyakorlatban be fog válni. A hét ágyú már elkészült a bécsi arsenálban s egyenkint ki is próbálták őket a Steinfeldben, hogy kárt ne tegyenek majd a velük kísérletező katonákban. A napokban Krakóba szállítják az új ágyukat, ahol kellő számu tisztet és legénységet adnak hozzájuk. Krakóból a tüzér-ség löháton és kocsin a veszprémmegyei Hajmáskerme megye, ott az ágyukat ismét kipróbálja s ismét löháton Örkenyre megye, ahol szintén pár heti próba következik. Örkenyől visszamegy az úteg Hajmáskérsre s a hadügyminiszterület ott fogja megállapítani, hogy a sok menet- és lövőpróba alkalmával a hét ágyúfajta közül, melyik bizonyult legalkalmasabbnak. A legjobb ágyúval aztán felszerelik a hadsereg egész tüzér-ségét.

Korzó.

Valamely városnak a nagyvárosi jellegét nemcsak a benne létkető kereskedelmi vagy ipari élet nagyság méretei, az utcákon lebonyolódó kocsi-forgalom vásári láma adja meg, hanem sorban hozzájárul ehhez az utcán lejátszódó társadalmi élet, mely rendszerint a város egy bizonyos utcájában — rendszeren a legszebb vagy legtágasabb utcájában — koncentrállódik.

Ma már minden nagyobb városnak megvan a maga korzója, hol a város intelligens osztálya sétál, találkozik, szinésze, élénkbe teszi a várost, a városnak valami kedves, vonzó színt kölcsönözve.

Baján nincs korzó. Pedig minden megvan, ami egy korzóhoz szükséges. Ritka városban van annyi szép asszony, szép lány, mint Baján, tehát az első és legfőbb kellek, ami egy korzóhoz szükséges túlon túl, bőven megvan. Van a városnak szép számu fiatalága is, akik sokkal szivesebben végeznek a nap egy bizonyos órájában sétáikat, ha ez a séta a korzózás jellegével bírna, ha nemcsak bevásárlásra és onnét hazasiető hölgyekkel találkozhatnának.

Van végül a városnak korzózásra alkalmas helye is. Így első sorban a Tóth Kálmán tértől kezdődőleg az Eötvös utcán az Erzsébet királyné utcáig nyúlo ut. Ez már most is a legfrequentáltabb utvonala a városnak, így is bír valamelyes korzó jelleggel, a mi azonban még korántsem jelenti azt, hogy Baján korzó is van.

Hogyan csinálhatnánk Baján korzó? hogyan, egyszerűen. Sok olyan ur család van Baján, a hol a lányoknak nem kell maguknak főzni az ebédet, ahol a mamák is elévzék délelőtti fél tizenkötőtől a házi dolgaiat és aztán kimennek az udvarba sétálni. Nem sokkal több fáradsággal kijuthatnak a korzóra is, a hol másokkal is találkozhatnak, egy órá kellemes társaságban sétálnek és viszontlátást adva egymásnak a délután hat órai korzóra, hazamennek. Ott, a hol most sötét boltok feketé, álmos szemre meredeznek a járó-kelőre, rövid idő múlva fényes kirakatok ragyogó pompája mosolygna a sétélóra, hatalmas ivampák szórnak vakító fényüket a hullámzó sokaságra, volna élet, pezsdülő jókedv, érdekes életáramlat az utcán. A kocsiforgalmat a napnak erre a pár órájára más utcába terelnék. Milyen más színe volna a városnak? Csak ki kellene jönni abból a kisvárosias, avult felfogásból, hogy a háziaszonnyak és a lányoknak otthon a helyük. Szó sincs róla. Nem kell azért a nap legnagyobb részét az utcán

tölteni, azonban a nap egy bizonyos órájában korzójni menni még semmit sem ront a háziasság és jól neveltség nimbuzán.

Próbálják csak meg, és megfogják látni, hogy mennyi szorakozást fognak találni a mindennap ugyanazon időben végzett sétában. Hiányozni fog, ha elmulasztják és örülni fognak, ha az ismerős arcokat mindennap viszontláthatják.

Nem kerül nagy áldozatba. Csak ki kell lépni az ósdi hagyományok füledt legkörekből, hiszen elvégre a huszadik században és nem Mucsián élünk.

H. G.

HIREK.

Kérelem. Egy cikkünk jelenik meg a mai számban, melyben a bajai korzójni irunk. Ha nem volnánk áthalva ennek a kérdésnek társadalmi fontosságát is, szóba sem hoztuk volna, azonban ismerve ennek az ügynek jelentőségét, egy kéressel járunk városunk hölgyeire. Kérjük, hogy válaszoljanak a következő két kérdésre.

1.) Miért nem korzójni Baján a hölgyek?
2.) Miképpen lehetne Baján a korzójni divatját meghonosítani?

A legjobb felelet írójának díszes ajándékot adunk. A válaszokat beérkezési sorrendjében lapunkban közöljük.

A pályázat határideje április 28-án csütörtökön jár le.

Hisszük, hogy számosan nyilatkoznak, hiszen Baján olyan sok szellemes asszony és lány van.

**A „Bajai Hirlap”
szerkesztősége.**

Királyunk londoni utazása. Gróf Mensdorff londoni osztrák-magyar ügyvivő, Londonból Bécsbe érkezett, megállapítandó a király londoni látogatásának részletes programját. Annyi már biztos, hogy Ferenc József király június második felében utazik Londonba és onnan Ischlbe megy nyári üdülésre.

Szemle. Csálány altábornagy a szegedi honvédekkel parancsnoka szerdán szentelt tartott a 4-ik honvédszázad ezred Baján állomásozó három százada felett.

Személyi hír. Vajda Ödön, zirczi apát a hét folyamán Baján időzött. A főgymn. ifjúság tiszteletére háziünnepélyt rendezett.

Uj apát. Ó Felsége *Klansky* Ferenc jankovcei plébánost és bácsalmási kerületi esperest, apátáa nevezte ki.

A közös hadsereg és a hazafias dalok. Kétségkívül az idők jele látszik meg a hadügyminiszter legutóbbi bizalmas közlésen, melyet a közös hadsereg tisztjeire intézett. Eddig, valamelyik nyilvános helyen, a hol katonatisztek is voltak jelen, a czigányok nem volt szabad hazafias dalokat játszani, mert a tisztiek vagy tüntetőleg távoztak, vagy valami kis parázs botrányt rögtönöztek. Különösen kellemetlenül érintette a közös füleket a Kossuthi nóta és a Rákóczi induló. Ezután másképp lesz. A hazafias dalok lelkesítő hangjaiba nem vegyül majd disszonálóan a kardcsörtetés vagy profán közbeküldés, nem kel a nyomában civilkatona verekedés, hanem a civilekhez hasonló türelemmel, talán sokszor áhított halgathatják végig az eddig profánoknál tartott hazafias dalokat a közös hadsereg tisztjei is. Tempora mutantur... Ujra hazafiorú kormány uralkodik.

Császka György betegsége. *Császka* György éresek állapota napról-napra javul, úgy, hogy a főpap most már naponta hosszabb ideig sétál kalocsai palotájának parkjában. Betegsége csak abból származott, hogy a nagyheti szertartások túlságosan kifárasztották. A betegség leküzdésére így elég volt néhány napi nyugalom. Az éresek állapotáról az ország minden részéről rendkívül sokan tudakozódtak levelben és tatyirban. Így több ízben tudakozódtak: József Ágost királyi herceg és Augustza királyi hercegnő, Vaszary Kolos hercegprímás, Meszlényi Gyula, Városey Gyula és Kohl Medárd püspökök, Berzevicy Albert és Plösz Sándor miniszterek, Csáky Albin gróf, Zichy Nándor gróf, Teisley József gróf, Rudnay Béla főkapitány, Redl Béla báró és még számosan.

II. Sándor császár szobrának leleplezése. Szófiában augusztus 31-én akarják leleplezni a felszabadító császár szobrát. Az ünnepélyre meghívták Miklós czárt is, de a czár a keleti háború miatt az ünnepély nem jelenhet meg. De 200 orosz katonatiszt a leleplezésre Szófiába fog utazni.

Gróf és szerkesztő párba. *Károlyi* Gyula gróf penteken délben kardpárbajt vívott *r. Légrády* Imrével a Pesti Hirlap szerkesztőjével. A párbaj a gróf megsebesítésével végződött. A párbajra az adott okot, hogy a Pesti Hirlap meggyanúsította a grótot, hogy Damjanich tábornoknak a gróf birtokán levő sírja elhanyagolt állapotban van.

Április 11-ike. Az 1848-iki törvények szentesítésének törvénybe iktatott ünnepét az összes helybeli tanintézetek hazafias ünnepségek keretében

ünnepeleik meg. A főgymnasiumban dr. *Nyilassy* Rajmund tanár, az izr. polg. és elemi iskolákban *Stekler* Sándor tanár méltatták a nap jelentőségét.

Gyula napja. Városunk társadalmának számos közismert és köztisztelőnek örövendő tagja ünnepele f. hó 12-én névnapját. *Hesser* Gyula ügyvédet, mint a helybeli Gyümölcsései Egylet tevékeny alelnökét és illetve az Állatvédő Egyesület elnökét *Nadas* Sándor és *Rappert* Antal tanárokat vezetésével többtagú küldöttség kereste fel és tolmácsolta a két egyesület jó kívánságait.

Állandó közúti Dunahíd. Baranyavármegye f. hó 12-én tartott közgyűlése oly értelmű indítványt fogadott el, hogy a Közép-Dunának a Baranyavármegye területét érintő legalkalmasabb Dunaszakas egy megfelelő pontján állami költségen állandó közúti hiddal való átkötése és ennek az állami beruházási alkottások közé leendő felvétele érdekében az országgyűlés képviselőházhoz és a magy. kir. kormányhoz fölirat intéztesse.

Ügyvédi kamarák országos értekezlete. A nyugdíjintézet és a zugirászat kérdésében az ország összes ügyvédi kamaráinak küldöttsége április hó 17. és 18-án Budapesten, az ügyvédi kamara helyiségeiben országos értekezletet fog tartani. Az értekezleten minden kamara elnökéből, alelnökéből, a litkából, az ügyészből és egy-két tagból álló küldöttséggel lesz képviselve.

Egy vállalkozó balesete. Koch Richárd építész ki egy Baján épülő uri ház építési munkálatait vezető, kedden egy állványról a földre zuhant, azonban szerencsére semmi komolyabb baja nem történt. A könnyen végzetessé válható balesetnek egyik munkás gondatlansága volt az oka, aki egy deszkát úgy fektetett keresztbe, hogy az felbillenve az egyensúlyt veszítve építész a mélységbe taszította.

A városi közkórház. Most parkirozzák a városi közkórház hatalmas udvarát. Díszes virágágyakat formálnak, az utakat sudár fenyők és jegenyék szegélyezik, szőlő bokrokat ültetnek. Veteményes kertet agyaznak, úgy, hogy 1—2 év múlva hatalmas park lesz a most még árnyektalan udvar helyén. A kórház belső berendezése is már majdnem teljes, azonban ott is van még beszerzeni való, sőt vannak szükségletek, melyek beszerzése nem tűr halasztást. Így a két benlakó kórházi orvos lakoszhajának berendezése a képzhető leghianyosabb. Ezek az orvosok idejük legnagyobb részét a kórházban fáradságos munka mellett töltik, méltányos tétát, hogy legalább a legszükségesebb kényelemben legyen részüik. Így egyik orvosát kórházban sincsen díván, úgy, hogy a fáradságtól kimerült orvos, ha pár percnyi pihenést óhajt, az ágyra kénytelen fektüdni. Az egyik orvos szobájában egy primitív festett szekerez szolgál a ruhák és fehermenüek elhelyezésére. Ez határozottan anomalia, mely hisszük, hogy mielőbb orvoslásra talál. A főorvos szobájának berendezése a legkedvezetesebb igényeknek sem felel meg. Csak méltányos, ha az orvosok buzgó szolgálatait némi nem is nagy áldozatba kerülő figyelmességgel honoráljuk. Most, hogy a parkirozsnál tartunk, idején való volna, az udvar hátsó részét is bekeríteni, mert bizony könnyen megorhatjuk, hogy az elfülettelt faszemeknek, virradóra kelve, lába kél.

Egy csabító após halála. Kegyetlen gyilkosság történt Brestovác közszégen, ahol egy Araczk Szvetozár nevű katona megölte a saját apját. Mintegy három évvel ezelőtt Araczk Szvetozár megszökött egy Protics Jeléna nevű leányt a szülői háztól. A szöktetés után a szerelmese Araczkkiéknél húzták meg magukat; törvényes házasságra azonban nem léphettek, mert a legény katonasorban volt. Másfél évvel ezelőtt Araczkinak be kellett vonulnia katonai szolgálata s azóta Bécsben szolgált. Akkortájban történt, hogy a legény anyja meghalt, a háztartás vezetését a fiatal Protics Jeléna vette át, aki azóta együtt lakott apósával. Az após és a menyecske összebarkóztak ugyanarra, hogy lassan szerelmi viszony is fejlődött ki közöttük, ami nem maradt következmények nélkül. Ennek a szerelmnek az első gyümölcsét ezelőtt félévvel elemésztették, de pár hónappal ezelőtt a fiatal asszony ismét anyai örököknek nézett elébe. A dolog nem okozott nagy gondot az asszonynak, mert bízott az előbbi sikerben. Nagy lett azonban a remélet két hétvel ezelőtt, mikor a katonatérj megírta, hogy a szerb husvéti ünnepekre hazajön. A fiatal asszony rögtön elhívatta Tomics Krisztina kuruzslónőt s megállapodtak, hogy hamarosan segítenek a bajon. A kuruzsló asszony elvégezte a műtetet, de az oly rosszul sikerült, hogy a fiatal asszony halálos beteg lett. Ebben az állapotban találta őt Araczk Szvetozár, a ki mult szombaton reggel érkezett haza. A fiatal katona még aznap megtudta, hogy mi baja van az asszonynak és hogy kivel folytatott szerelmi viszonyt. Heves összekocczanás történt apa és fia között, miközben a katona felkapott egy baltát

s azzal vágta össze az apja fejét, aki az ütések következtében összeesett halt. A betegnek felvászony hallván, hogy a másik szobában mi történt, észrevétlenül kivánszorgott a házból és átment a szomszédba, ahol elrejtőzött. Ez volt a szerencséje, mert a gyilkos katona, amint az öreg Araczkival végzett, a bűnös asszonnyal is le akart számolni, de azt már nem találta. A gyilkost letartóztatták.

A főigazgató körútja. Dr. *Platz* Bonifác tankerületi főigazgató április 14-én kezdette meg meggyéinkben iskolalátogatási körúlját.

Halálozás. *Singer* *Zsidorné* szül. *Braunfeld* *Szerén*, mint részvétel értesülünk, folyó hó 16-án Vukováron meghalt.

Hamis hír. Lapunk legutóbbi számában jelentették, hogy Horváth Mihály panaszt tett, miszerint, rokona és pajtása Bognár József előbb rálőtt, aztán magát agyonlőtte. Bognár Józsefet felboncolták és a boncolás kiderítette, hogy Bognár agyonlőttek, minek következtében Horváthot vizsgálati fogságba helyezték.

Díszes esküvő volt tegnap délután a plébánia templomban. *Mocsk* Zoltán tart. honvédfőhadnagy, a bajai selyemgömböveáltó hivatal főnöke vezette oltár elé *Pósta* Vilánt, *Pósta* Bertalan bajai állomásfőnök bájos leányát.

Eljegyzés. Lechi *Zaccaria* Ádám Kézdí-Vásárhelyen állomásozó m. kir. honvéd százados csütörtökön tartotta eljegyzését tomesini Tomesányi Sándor ügyvéd kedves és szeretetreméltó leányával *Ilonka* urhölgygel.

Bajai államfogyó. Az igazságügyminiszter párviadai vétsége miatt *Gyarmati* Emil gyógyszerész 3 hónapra a szegedi államfogházba utalta.

Magyar név. Beck Samu Sándor bajai lakos családi nevét *Berkes* re változtatta.

Zenta város díszpolgárai. Kabos Ármin és társai indítványt nyújtottak be a tanácshoz, amelyben Hieronymi Károly és Lukács László minisztereknek Zenta város díszpolgárává való megválasztását ajánlják.

Szavkivizsga Szegeden. A vízügyvételek és kazán-fűtők legközelebbi kepesítő vizsgái Szegeden április hó 24-ik napján d. e. 9 óraker a Szeged alsóvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1. szám) beküldendők.

A Duna áthalalása Bezdánál. Bezdán község Férnabch Péter képviselő közvetítésével egy kérvényt adott be a képviselőházhoz, amelyben azt kéri, hogy a baja—báltaszeki áthalalás mellőzésével a bezdán—kisköszegi áthalalást rendelje el a törvényhozás. A kérelem előnyösséget é a biztonság és előcsobhöz szempontjai s hadászati és műépítészeti tekintetek fölörölásával támogatják a bezdánia, azt vitatván, hogy a bezdáni áthalalás hosszu időre fölöslegessé teszi egy a bajai, mint a gombosi hidat, amelyek legalább is 20 millió korona befektetést igényelnek. A kérvényt a Ház a beruházási törvényjavaslattal együttesen fogja tárgyalni. Harmincz évig küzdött Baja városa és az a nagy és tekintélyes érdekekompexum, mely az ország egy harmadát magában foglalja, a Közép-Dunának Baja—Báltaszeknél leendő áthalalása érdekében és ezen hosszu idő alatt sohasem jutott a kis Bezdánnak eszébe, hogy a maga különleges aspirozóival előhozakodjék. Most, hogy Baja városának és a vele kapcsolatos érdekekösszének óhaja a megvalosulás kísözében áll, most a tizenkettődik óra 59-ik percében jónak találja Bezdán nagyközsége mozgolódn. Beszankondhatnánk, ha az egész erőlködés nem volna oly végtelen nevetség.

Elopott varrógep. Krammer Jakab Túrr István utcazi hazának kapujából ismeretlen tettes egy varrógepet ellopott. A rendőrség a nyomozást megindította.

Lopás. Deneberg Jenő könyvelő pénzeszterczáját f. hó 10-én a Ripp-féle káveházban ellopott.

Templomszítés. Dávodról írják lapunknak: Az ottani templom belső díszé utjában több szép szoborral gyarapodott *Dobozsy* János plébános buzgalmból ki mult hó 25-én a saját áldozatkészségeből templomunkba egy gyönyörű és nagyértékű szoboreszportozatot állíttatott. A plébános kedves ajándéka a legészintebb halára kétélezi a dávodí hveket, kiknek buzgalma a nemes példán csak növekedni fog Isten dícsőségére.

Palics fürdő kiépítése. Szabadka város a hozzátartozó Palics fürdőnek modern színvonlra emelése érdekében megindította a tárgyalásokat egyik fővárosi részvénytársullatla. A tervezet szerint a fürdőn kétemeleles főépület, vízigyógyintézetek, szállodák, kávéházi épületek és más szükség létesítmények készülnek. A város ez idő szerint az iránt kíván tájékozódni, vajjon előnyösebb-e, ha vállalkozó utján saját terhére építi meg ezeket, vagy ha évente bizonyos összegget juttatna egy vállalatnak, mely azután saját költségén alakítaná át e kiváló gyógyhatású fürdőt

Nyilvános köszönet.

A helybeli rk. plébánia-templom kifestésére s egy új orgona beszerzésére újabban a következők adakoztak:

Kellner János gyűjtőívén befolyt:

Felherváry Antal (Vaskúti várnok) 1 k., Pfeil József (Tanya) 1 k., Angeli Lipót (Allaga telep) 2 k., Raffai György (Tanya) 1 k., Nagy Márton (Tanya) 1 k., Schöblicher Lipót (Tanya) 20 f., Repka János (Vodicza) 1 k., Vicker Tamás (Tanya) 20 f., Reisz András (Tanya) 20 f., Hamhaber Frigyes (Tanya) 60 f., Adam Sándor (Tanya 75.) 1 k., Rehak Pal (Tanya 72.) 40 f., Ferró Andrásné (Tanya 72.) 1 k., Frank Antal (Tanya) 1 k., Grünfelder Véndel (Tanya 113.) 1 k., Krix Pál (Vaskút) 1 k., Cziczinger István (Tanya 114/a) 2 k., Beck Mátvás (Tanya 112) 20 f. Összesen: 15 kor. 80 fill.

Dr. Horváth Győző gyűjtőívén befolyt:

Dr. Boromiza Tibor (Kaloeca) 5 k., Horváth Győző (Kaloeca) 10 k., Petrovácz József (Kaloeca) 5 k., Amon Pál (Kaloeca) 1 k., Hinger Mihály (Kaloeca) 2 k., Révay Tibor (Kaloeca) 2 k., Horváth Ferencz 2 k., Horváth Irén 1 k., Huber Lipót (Tanya) 1 k., Resch Ignác 1 k., Virág István 1 k., Jagicza István 2 k. Összesen: 33 k.

Ft. Mokossay Mátvás gyűjtőívén befolyt:

Mokossay Mátvás (Szabadka) 5 k., Malagarczki Imre (Szabadka 2 k., Mamuzsich J. (Szabadka) 2 k., N. N. (Szabadka) 1 k. Összesen: 10 kor.

Ft. Vojnits Dániel apát plébános gyűjtőívén befolyt:

Kleiner Lajos kanonok (Kaloeca) 10 k., Györfly Géza pénzügyi. (Zombor) 2 k., Török Gyula plébános (Uzsdó) 3 k., Vidakovics Pál plébános Nemes-Militics 10 k., Úhl József plébános Sükösd Özv. Horvath Jánosné (Baja) 1 k., Kath. Legényegylet (Baja) 100 k., Báró Vojnits István (Szabadka) 50 k., Glösz Vojnits Hermína (Budapest) 30 k., Bajai kerék- és iparbank (Baja) 25 k., Fischer Józseka és Éber Sándor (Csáktornya) Baja) 10 k., Kindl Eorencz (Mélykút) 20 k., N. N. (Baja) 2 k., Bajai takarékpénztár (Baja) 100 k., Fodrászok (Baja) 10 k. 48 f., Balka Gézáné (Baja) 4 k., Kilibinger Ferencz (Móhács-sziget) 5 k., Evetovits Antal plébános Veliskovec 20 k., Alsóvárosi iparos tanoncok (Baja) 2 k., Barich János plébános (Felső Szt. Iván) 10 k., Türr István tábornok (Nizza) 100 k., Dr. Rajk Aladár országgy. képviselő (Baja) 50 k., Gyürty Maria 40 f., Fodrászok (Koledin) 8 k., N. N. 2 k., A városi óvodások pásztorjátékából 100 k., Baesy Viktor káplán (Bácska) 4 k., N. N. 2 k., N. N. 2 k., N. N. 2 k., N. N. (Szemes) 20 k., X. Y. 13 k. 28 f. Összesen: 728 kor. 16 fill.

Ez után is fogadják a nemesszivű adakozók halás köszönetünket. Isten áldása legyen megérdemelt jutalmuk.

A végrehajtó bizottság nevében:

Vágó Rezső, Vojnits Dániel, Démuth Gyula,
titkár, elnök, jegyző.

Bajai sportélet.

A husvétünnep alkalmával Budapestre vendégül jött Corinthianokkal egy darab Anglia jött el hozzánk, szokásaiban, erkölcsében a hatalmas világbíródalomnak azonos része. A mit fölötti a labdarúgás terén tanultunk, elevenység esekélység azon mely jelentőségű irányvek mellett, melyeket magatartásuk lépten-nyomon kifejezésre juttattak. Folytonos munka az egyeni erőket legteljesebb kifejlesztés céljából s az egyeni erők összehangolása alárendelése közkezelés érdekében. Ezen elv érvényesítése nemcsak a sportéletben termi meg gyümölcseit, hanem a társadalmi, állami élet terén is. A mit a hatalmas angol nép fiatal láttunk, nagy és követendő eszme oly kicsiny és előretörőnek nemzetnek, mint a miénk.

Minden nép hatalmasnak kútfúrását önmagában bírja, s a nemzetek nagy versenyében érvényesülésének feltétele az, hogy a természetadta viszonyok között képes-e erejét oly mértékben kifejteni, mint az eszjainak elérésére szükséges. Főösleges lenne hosszasan fejtegetnem, hogy e tekintetben a testi erő fejlesztésének mily fontos szerep jut: hisz az nyilvánvaló, hogy gyöngye testi szervezettel, roncsoit idegekkel intenzív munka lehetetlen; az eszmei czélok elérésére szükséges anyagi eszközök előállítására testi, a szükséges tökéletoerentes gazdálkás, tehát physical és szellemi munka árán érhető el.

Ha már most e szempontból tekintjük hazai sportéletünk jelen állapotát, bizony fájdalommal kell bevallanunk, hogy még mindig a kezdet kezdetén állunk. Vagy megtettünk-e mindent arra, hogy a testedző sportnemek üzését minél szélesebb körökben legalább közkedvelte tögyük? Bizony nem! Vannak ugyan atletianok, kik bármely nemzetközi versenyen győzelemmel hordozák színeiket, de társadalmunk zöme nemcsak, hogy nem érdekli, sőt megveti, lenéz sportot üző embereinket. Ha pedig valaki oly állást tölt be, melyet némi köztisztviselő környez, akkor meg pláne activ működést ne is várjunk tőle! Hisz a közfelfogás

már csaknem odaféledött nálunk, hogy csak annak lehet sportot üzni, a kinek megállapodott existenciája meg nincsen.

Hogy ez mennyire helytelen fölfogás, arra nézve elég lesz a Corinthianokra utalnom, kiknek tagjai tanárok, ügyvédek, hivatalnokok, legjobb csatáruk, G. O. Smith középiskolai igazgató! Nem tudom, mit szólnak hozzá magyarországi collegiák, valószínűleg gnyunosan mosolyognak a híres „goal király” fölött, a ki pedig kifogástalan ember, s a legkifejtettebb culturájú Angliának köztisztviselőiben álló polgara.

Mi azonban régi előfeltevéleinkről nem tudunk letenni, talán mert a sportézés terofogalásában a testi erő cultusának diadalát látjuk. Budapest s néhány nagyobb városunk képez csak e tekintetben örövendet kivételt.

Szeretünk is büszkén hivatkozni a rohamosan nyugateurópai világ városok színvonalára emelkedett Budapestre, a honnan — mint az ország szívéből — eleven eletoerő tüket szét a provinciákba. De ne felejtjük, hogy a szív is a többi szervektől nyeri táplálékát, s ha azok ezt kellőgely nyújtani nem tudják, bizony elpusztul az egész test.

Itt már lehetetlen rá néz térnem arra, hogy miképen teljesítjük mi bajaiak a reánk háruló feladatokat. Valóban esodálatos, hogy bár más tekintetben haladunk s lassan ugyan, de tagadhatatlanul fejlődünk, sportéletünk mégis évről-évre hanyatlak.

Zavarba jövök, hogy lehet-e egyáltalán bajai sportéletről beszélni. Hat van Baján ilyen is? Nagyon el kellene nyomni igazságrözetünket, hogy e kérdés igen-nel felelhessünk. Volt ugyan Athletici Club-unk s még pár év előtt is szorgalmasan dolgoztunk benne — de, fájdalom — mi sem tarthat örökké: Fuimus Troes, fut Ilium! Papiroson el még talán, mert kímulását senki hivatalosan el nem parentálta, de helyisége már nincsen, szervevényei nincsenek. Hanem hát végképp semmi el nem enyészik, legfőbb fölösök s alakot cserél. Az Athletici Club is átment a metamorphosis s lett belőle Korcsolyázó Egylet, a melyben, risum tenatis almit, napról-napra tennisznek! Korcsolyázó egylet alakult tehát, hogy tagjai tenniszessenek s talán, ha a tél pár napon megengedi, esetleg korcsolyázzanak.

Távol áll tőlem a gondolat, hogy bármely létező sportegylet működését elégedetlenül criticzalgassam, de a visszaféledés láttára önként támadó fájdalom érzést nem tudom elnyomni.

Miért kell nekünk következetesen hanyatlani, mikor városunk a fejlődés oly sok alkatelemével van megáldva? Alig van város széles Magyarországon, mely oly kedvező szárazföldi és vízi pályákkal rendelkezne, mint Baja. Hogy többet ne említek, ott van a félig elkészült játszótér, ott a Sugovicza, Duna, az elsón az atletika bármely ága, az utóbbiakon az uszás, evezés, korcsolyázás számára egy kis jóakarattal kitűnő pályákat lehetne készíteni. Csak a kezdeményezés nehezségein tulesnen, bár egy Clubunk volna, a mely mindezek felkarolná, kezdetben szereny eszközökkel, kis méretben, a természetes fejlődés majd meghozná a tökéletesedést.

Az elmúlt évek kísérletei bizonyítják, hogy az ifjabb generáció tagjaiban oly czélokra mily lelkes hivetek találunk. Pár év óta minden nyáron összeáll egy kis csapat, s anélkül, hogy egyesülte szervezethözötték, üzi, mert ez jár a legesekélyebb anyagi áldozattal, a footballozást. Csak egy vezető feriu hiányzik, a ki tekintélyének súlyával maga köré tömörítse a sport barátait s újabb hivetek szerezzen.

De itt a mindent megölo közönyvel és Pató Pál-féle nemörödomséggel találkozunk.

Pedig jó lenne e kérdéssel komolyan foglalkozni. Nagyobb jelentőségű az, mintsem hogy egyszerűen napirendre térni föltötte szabad lenne. Ha arra hivatott férfiank kezükbe veszik a dolgot, lehetetlen, hogy vállalkozásukat siker ne koronázza s bármi esekély eredményt érünk is el, azzal is hasznos szolgálatot teszünk a hazai testedzés, fajunk erősítése ügyének!

Kocsis János.

Helyi tarka krónika.

A gyermekszobából.

Nagy jour volt a napokban egyik független-párti polgártársunk gyermekszobájában. Szabadelvű párti és függetlenségi párti fiúk és leányok a legteljesebb harmoniában iták — a Mokka levél, nagy kuglófdarabokat mártogatva a jól czukrozott italba, mintha nem is „adáz küzdelem dülna” a két politikai tábor között, hogy egyik Szabadkabajai uri ember szálló igéjével éljünk.

Vig tereferelés közben megszólal a helyi főgymnasium egyik szepremenyű, a lingua latina iránt mely respectuallal viseltető esemetéje: „Mondja csak Mariska, miért hallgatja maga ki a Janesit a latinból, talán csak nem akar latinul tanulni?”

„Bizony szeretnék latinul tudni”, felel Mariska 12-ik évének szellemi fölénnyével. „De hát mire volna az jó magának”, viszonválaszol a fentemlített gymnasiumi nebuló.

„Azért, szól Mariska, mert akkor doktorné lehetnek.”

„Ha csak az a baj, ripoztol a gymnasiumi növendék, úgy elveszem magát feleségül és akkor doktorné leszek.”

„Igen ám, szól indignálódva Mariska, ha maga mindenkit feleségül venne, a kinek már házasságot ígért, akkor egész harembe lenne.”

A gyermekek vigan habzófolják a jól czukrozott kávét, meg nagyban kuglófdarabokat mártva bele, — azonban mintha a felügyeletet teljesítő mama arcára kiült volna egy szende hajnalpír leheletfinom árnyalata.

A kölcsönös tiszteltetés.

Tőporódott, ránczoskepű anyóka topog be egyik helyi ügyvéd iródába, nagy kásólódással kezi kosarának legmélyebb rejtekeiből egy paksaméta gyűrűt írást előkerítve.

„Tisztelteti a „pizós” ember a tekintetes urat, szöln meg, hogy vegye le azt a terit a földrű, mert az a tekintetes úr kötelessége.”

Az ügyvéd, ki tisztában van azzal, hogy öt mulasztás nem terheli, dübbe gurul és így felel: „Mondja meg a „pizós” embernek, hogy tiszteltetem a nagynőjéit és minden ivadekát.”

Az anyóka zavartalan komolysággal tovaczammog, de rövid vártatra, vissza kerül és ezt az izenetet hozza:

„Azt üzeni a „pizós”, hogy tisztelteti üi is az ügyvéd úr nagynőjéit, meg az öreg apját, de azt mondta, hogy azt nem is ismeri.”

Az augurok.

Ha a B. F. U. Szirmaija és a B. H. Horovitzja az utcán találkoznak, mindenkor barátságos mosolylyal üdvözlök egymást.

Egyik puritan lelkű választópolgár, ki akként fogta le a két felelős úr politikai szereplését, hogyha már lapjukban leszedik egymásról a keresztvizet, hat akkor a magánérítkezésben is farkasszemet kell egymással nézniök, megintrevolta a két urat, a kik aztán így magyarázták ki a barátságos mosolyt:

„Ugy-e bácsikánk, hallott maga is az augurok-ról, a kik, valahányszor találkoztak egymással, egymásra mosolyogtak, mert tudták, hogy ök tudományos hokuszpokuszukkal pórázon vezeték a világot.”

No lássa bácsikánk mi is azért mosolygunk egymásra, mert mi is tudjuk egymásról, hogy politikai hokuszpokuszunkkal egy kissé pórázon vezetjük — a t. ez. előfizetőket.

A megzavart európai egyensúly.

A főszerkesztő a mult napokban hazajövet, egy tapasztalja, hogy nagyremenyű esemetei hidegen köszöntök és úgy veszi észre, mintha a kisebbik szája körül egy méfisztofeleszi gnyomosoly jatszadonna.

Hát titeket mi lelt? szól a főszerkesztő ránczbaszedett homloklat.

No apa, szól a kisebbik, a „Bajai Hirlapot” ugyan jól kifigurázza a „Hét Zsebükre”.

A főszerkesztő restelkedve leül az íróasztalhoz és megszerkesztü a „szerkesztői izeneteket” — és a másik héten a fiúk diadalmas mosolylyal, mint valami trofeát, lobogtatják az apa lapját és a családi szentélyben helyreállott — a megzavart európai egyensúly.

Plébánia-templomunk kifestése.*

Még mindnyájunk élénk emlékezetében van bizonyára az az általános lelkesület, mely harmadéve öszszel e helybeli pléb. templom kifestése és egy új orgona beszerzése eszméjének felvetését fogadta. Az ennek nyomán megindult gyűjtési mozgalom hullámgyűrűi annak idején kiterjedtek a belvárosi fényes lakosyálókra és városszéli viskókra egyaránt. Mindenki rokonszennvel és helyesléssel fogadta a bajai főtemplom méltó fölékesítésére irányuló törekvést. A csaknem 100 főnyi gyűjtőbizottság hétről-hétre nyilvános hirliap nyugtázás alá bocsajította derek fúradozásainak anyagi eredményét, s hűségesen közzölte a nemesszivű adakozók névsorát. Hosszú kimutatásokat hozott lapunk is a gyűjtők és adakozók nemes érületének egyaránti dicséretére.

Az utóbbi félév óta azonban semmi sem hallatszott e nemesszivű mozgalomról, semmi sem látszott mozdulni a jelzett irányban, a kitűzött czélok érdekében. Pedig a nemes munka ez alatt az idő alatt is folyt eszdesen, de szakadallanul.

A kibocsajított gyűjtőívök utolsó példányai, az ezeken egybegyűlt adományokkal egyetemen szép egymásután rendeltetési helyökre beérkeztek; a gyűjtői öszzegek a helybeli takarékpénztárban gyümölcsözőg elhelyeztettek és — az ügybzöz közreműködöggel, lelkükben a teljesítési eszméi czéllatú munkálkodás fölemelő tudatával, nyugodtan néztek az elérni szándékoltt tervek megvalósulására elé. Csak egy gyűjtő-ív szerepelt még a leg-

*) Beszámolás az eddig elért eredményekről.

utolsó napokig is a jöteknység oltárán. Egy a többivel teljesen egyenlő merítés iv, mely azonban sehogy sem tud megjelenni alatrásokkal, s a melyen egymagán egy harmadrésznél is nagyobb összeg gyűlt össze, mint a többieknek együttvéve.

Ez az örvendetes ok is egyik akadályát képezte annak, hogy a leszámolás az egybeként befejezett gyűjtés tekintetében mindezt ideig késelt.

A „templom festés ügyét intéző és végrehajtó bizottság” különben e hó 14-én tartott értekezletet, melyen *Vojnits* Daniel apát-plébános — mint a bizottság elnöke, az egész mozgalom lelke, irányítója és vezetője — beszámolt az eddig elért eredményekről.

5033 koronát tesz ki a közadakozás összege. Szép summának mondható ez, ha figyelembe vesszük, hogy jórésben a *nép* filléreiből — az egykoronán aluli jövedelmekből — ered. Ha már most még hozzá számíthatjuk az összeghez a város törvényhatósági közgyűlése által hasonló célból megszavazott 2000 koronát, úgy városunk kath. híveinek egyik régies régi hő óhaját teljesen biztosítottak tekinthetjük.

Amde pléb. templomunknak nemesak színe-hagyott, elfakult, rideg belsefőlnai szorulnak áhítatgerjesztő, illő és méltó felújításra; ép oly egető szépséget képez a rozoga, rokedhangu orgonának egy megfelelően újul lendő kicsérelése is. Egyik kérdés a másik nélkül nem oldható meg. S így fájdalom, az általános lelkesedéssel megindult, annyi jóakarattal támogatott és oly örvendetesen szép eredménnyel végződött gyűjtési akció az óhajlott kettős célok megvalósíthatóságát szükségessé angyal eszközöknek csak egyik felét szolgálhatta. A templomfestéssel tehát, dacára az erre elegendő pénznek, mindaddig várni kell, a míg az orgona vételára szükséges fedezet meg lesz.

Annál fogva a „templomfestés és új orgona beszerzése ügyét intéző bizottság” azon az előbb említett értekezletén elhatározta, hogy az orgona vételhez megkivánt anyagi segítséget kérelmezését először is a *Kalocsai érseknél*, mint az egyházmegye főpápaszékán kísérli meg, egy köllög megindokolt folyamodvány útján. Ez csak ha ezen folyamodvány nem járna az óhajlott sikerrel, tesz lépéseket más irányban és jár el más módon is az orgona-alap megteremtése érdekében. Egyelőre tehát Kalocsán nyugszék reményeink horgonyja.

A bizottság 14-iki értekezletének határozatából kifolyólag különben egy szakferiákból álló, többtagú bizottság fogja ez ügyeket állandóan felszínre tartani és az egész terveket szakszerűen előkészíteni.

Jóléso örömmel vette tudomásul a végrehajtó bizottság még az elnöki előterjesztésből azt is, hogy az imént kimutatott anyagi eredményhez városunk nem katolikus lakosai is számottevő mértékben járultak hozzá.

Indítványozta tehát, hogy városunk eme nagybecsű építési tásársalmi együttesének megnyilatkozását a bizottság jegyzőkönyvében, a hála és elismerés ószinte szavaival örökítse meg. Vojnits apát-elnök ezen indítványt természetesen általános helyeslés és eljenzés között tette magává és emelte határozatává az értekezlet.

Most pedig még csak a bajai pléb. templom kifestése és egy új orgona-vétel ügyeit intéző bizottság szóban levő gyűlésén résztvett úzak névsorát adjuk itt, erősen meggyőződve lévén a fölöl, hogy ezzel is megnyugvást és bizalmat közvetíthetünk a már többször említett jöteknyezélok megvalósítása iránt városunk lakosai annyi ezrenél nyilvánuló meleg érdeklődéssel szemben.

Jelen voltak: Bernhart János dr. t. főorvos, Bellosits Bálint tkép. tanár, Borkovics Péter iparos, Demuth Gyula városi tanító, bizottsági jegyző, Devics Alajos városi közzgám. bizotts. pénztáros, Eber Sándor tan. tkép. tanár, Klenáncz György dr. városi t. ügyész, Kovács Andor köles. seg. egyk. könyvelő, Mayer Károly kir. járásbíró, Mesko László városi tanácsnok, Matyái Mihály, Müller József földbírtokos, Németh Imre polg. isk. tanár, Nadas Sándor tkép. tanár, Scherer Sándor tkép. igazgató, Stókl Rezső magánzó, Szingen Károly vállalkozó, Tomcsányi Sándor ügyvéd, társ-elnök, Túske János földbírtokos, Vágó Rezső tanár, bizotts. titkár, Wilhelm Karoly r. k. kántor, Vojnits Daniel apát-plébános és Würtz Pál tkép. hitvány

Demuth Gyula.

KÖZGAZDASÁG.

A vértetű.

A gyümölcsfáinkat károsító rovarok közül legveszedelmesebb a vértetű, a mely főként az almafajt, kisebb mértékben a körtefajt támadja meg.

Egy hosszú szívó szájszerkezettel bíró kis rovarként ez, a mely szédőorszóve révén nyomokat hagy hátra, innen elnevezése. Máskülömben a fán elősködvé egy fehér színű gypjus anyagba burkolja magát s ilyen vata, mint a fentemlített tulajdonsága alapján mindenki által könnyen felismerhető.

Ezen rovar a fa gyökereit, törzsét és ágait

támadja meg, a virág és levélben sósasam találjuk s szivocsövet csak a fiatal galyakba képes bemélyesztetni, a vastagabb kérget nem képes áttörni; azért a fa korosabb részein csak úgy léphet fel, ha ott p. o. metszés vagy, törés folytán seb támad.

A vértetű a fa nedvvelől taplalokzik, tehát ezáltal is megakadályozza a fát fejlődésében. A káros hatása azonban leginkább abban nyilvánul, hogy a megtámadott helyeken dudorok, varrok keletkeznek, melyek hova-többnyire nagyobbak lesznek s a rák betegséggel hasonlítanak.

Az ilyen gyümölcse 5—10 évi kilodás után föltétlenül elpusztul, de ezen idő alatt is fokozatosan kisebb és szilányabb termést hoz.

Kérdés már mostan védekezhetünk-e a gyümölcstermésünket annyira veszélyeztető vértetű ellen?

Igenis védekezhetünk, habár annak teljes kiirtása sok munkával és körültekintéssel jár. Az eljárás a következő:

A vértetű által megtámadott fa fiatal ágait gondosan el kell távolítani, és *elégelni*; tehát szigorúan ügyelve arra, hogy a lemeztett galyakról vértetű a földre ne hulljon. Aztán hozzá látunk a vastagabb ágak és fatörzs seibeink kitisztításához.

Erre a célra a legalkalmasabb anyag az u. n. *petroleum-emulzió*, a melyet úgy készítenk, hogy egy liter vízben felforrunk tíz dekagramm közönséges mosósapant, s hozzá öntünk két liter petrolleumot és a kettőt jól összekeverjük.

Az így készült petroleum-emulziót felhígítjuk 4—5-ször annyi vízzel s ezzel gondosan beecseleljük a fa vértetves helyeit szintén ügyelve arra, hogy a vértetű lehorzsolva a földre ne hulljon.

Ezen anyag helyett használhatunk mindenféle olajat vagy zsíradékot is, mert ezek is megölik a vértetűt, de természetesen ezek drágábbak az előbbinél.

A fent ismertetett eljárással még nem fejeztük be az írtást. A további lejárások most oda irányul, hogy megakadályozzuk a vértetű újbóli letelepedését a már kitisztított sebhelyekre.

Ezt pedig azáltal érjük el, ha a sebhelyeket olíviaszázzal nagy cserépedényben jól felforralt kátránnyal bevonjuk úgy, hogy az kívülről teljesen elzárj legyen.

Ha gyümölcsfáinkat gyakran megvizsgáljuk és a vértetves helyeket az elmondott kezelesben reszesítjük a vértetű ellen való védekezésünk föltétlen sikerrel jár.

Ezen körölményre azért hívom fel a helybeli gyümölcstermelőket figyelmükre, mivel a vértetű a város területén is előfordul, a határban és szomszédságunkban pedig nagy mértékben van elterjedve.

Baján, 1904. április 8-án.

Schwáb János
gazd. szaktanár.

O. M. K. E. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület szolnoki körlete mul vasnap délelőtt alakult meg. Bagossy Károly alispán üdvözölte az alakuló gyűlésen megjelenteket, mire Kubics Gusztáv a szervező-bizottság elnöke megnyitotta a gyűlést. Majd Sándor Pal hangsúlyozta az új szervezett bekozás céljait. Beszélt meg: Mautner Adolf, Szávay Gyula, dr. Révész Jenő, Zucker Imre, Szontágh János, Lippich Gusztáv főispán és Lengyel Antal. Delben a vendégek tisztelőre 150 terítékű ebéd volt.

Vettük a következő felhívást, melyhez csak azt a megjegyzést fűztük, hogy gróf *Tisza* István miniszterelnök a képviselőház szerdai ülésén egyik beszédeben kijelentette, hogy az olasz bortermelés érdekében adott némi engedmény még nem jelenti a magyar bor értékesítésének háttérbe szorítását.

Felhívás

Magyarország bortermelőihez, borkereskedőihez és mindazokhoz, a kik a borgazdaság iránt érdeklődnek.

Tizenkét hosszú esztendőig nyögte borgazdaságunk az olasz borvámmaluzulát. Tizenkét esztendőig lehetetlen volt borforgalmunk üdvös fejlődése, és most, amikor végre abba a régen óhajtott helyzetbe jöhetnénk, hogy lerázjuk ama nehéz bilincseket, amelyekbe diplomatáink rövidlátása verte borgazdaságunkat, most újabb és még sokkal nagyobb veszedelem fenyeget bennünket.

Közömben van az Olaszországgal való kereskedelmi szerződésünk megújítása. Támogatva az osztrák sajtó, az osztrák kormány és a közös külügyminisztérium által, Olaszország megmozgat minden követ, hogy továbbra is biztosítsa borai számára a hozzánk való vámkedvezményes bevittelt. Szükségtelen megindokolni, mily kiszámíthatatlan következményekkel járna bortermelésünkre és borkereskedelmünkre nézve, ha teljesítünk Olaszország kívánságait. Mivel az összes többi bortermelő országok, a legtöbb kedvezményes viszony alapján, Olaszországnak engedélyezendő minden kedvezményt teljes joggal igényelnének a maguk számára is: az olcsó, testes és szeszűs külföldi borok beözönlésének óriási veszedelme fenyeget bennünket.

Szóléless felújítása sok száz milliót nyelt el, ami mind odaveszne, ha az Olaszországgal kötendő új kereskedelmi szerződés alkalmával tervezett merénylet tényleg végre is hajthatnánk.

Nincs vesztegetni való időnk, küszöbön az ellenség. Az olasz kormány Bécsbe és Budapestre küldötte képviselőjét, Miraglia szenátort, hogy követeléseinek érvényt szerzeszen, és amennyi e küldetés eredményeiről a hírlapi tudósítások révén kiszivargott, azt látszik bizonyítani hogy Bécsben nem éppen rossz szemmel nézik a szenátor ur buzgólkodását.

Ily viszonyok között félt, hogy kormányunk minden jóakarata mellett is borgazdaságunkat nem lesz képes kellő védelemben reszesíteni. Kötelestégek tehát oda hatni, hogy kormányunk a kereskedelmi szerződés tárgyalásakor hatalmas, egységes közvéleményre támaszkodhassék, amely elemi erővel lép sorompóba borgazdaságunk követelményei: a maximális borvám-tétel változatlan megtartása mellett.

A Magyarországi Bortermelő és Borkereskedők Országos Szövetsége fennállása óta mindenha e követelések érvényesülése érdekében szállott síkra, s nem fogunk nyugodni, amíg a győzelmet ki nem vívtuk és meg nem vetettük alapját borgazdaságunk üdvös fejlődésének, gyarapodásának E célra szövegünk van a borgazdaság összes tényezőinek leghozzább támogatására, s mi azzal a felhívással fordulunk Magyarországi bortermelőihez, borkereskedőihez és minden érdeklődési körhöz: támogassék akcióikat, családokoznak hozzánk, menesszék küldöttségeket a kormányhoz és követeljük borgazdaságunk megvédelését.

Megkérjük az összes törvényhatóságokat, gazdasági egyleteket, hegyközönségeket, kereskedelmi kamarákat, bortermelő és kereskedelmi egyesületeket, járjanak el hasonló értelemben a kormánytól, és szólítsák fel mindazokat az országgyűlési képviselőket, akiket bortermelő vidékek küldöttek a parlamentbe, hogy az összes parlamentáris segéd-eszközök igénybevételével hassanak oda, hogy Magyarország bortermelő és borkereskedelme jogos védelemben reszesüljön.

Ne tétovázzunk! Egyesüljünk e jelszó alatt: „Nem kell nekünk külföldi bor!”

Hazafias üdvözlettel:

Magyarországi Bortermelő és Borkereskedők Országos Szövetsége.

Hajójarat Fiume-Albánia között (Szabadjegyek kereskedelmi utazókna.) A fiunei magyar-horvát tengeri gőzhajózási-részvénytársaság, a magyar kormánytól kötött szerződése értelmében f. évi március 26-tól kezdve hajóvonalat létesített Fiume és Albánia között. Ezt a szolgáltatást a kizárólagosan e célra épített „Skodra” nevű gőzös teljesíti, mely minden második szombaton este 7 órakor Fiuméből, érintve Zara, Spalato, Metkovic, Gravosa-Ragusa, Budua és Spizza kikötőket Dalmáciában, Antivari Montenegroban és Duleigno, Obotri kikötőket Albániában úgy jövet, mint menet. Az ezen viszonylatokra, valamint Skutariába szánt személy és áruszállítások e gözzsel továbbítatnak.

A felsorolt montenegroi és albániai kikötőket eddigelé csak idegen államok hajói érintették. Ezen új hajóvonallal létesítés folytán azonban a kikötők közvetlen érintésbe hozhatók a magyar állammal és így az új vonal számottevő előnyt nyújt a magyar kivitelnék, amennyiben egy a kereskedelem, mint a hazai ipar számára új üzleti ág nyílik meg.

Tájékoztatót végett érdekes, hogy Montenegro és Albánia bevitel: liszt, cukor, kávé, gyamatárú, iró-csomagoló- és cigarettapapír, kőmátrár, petroléum, gyufa, vas és diszárú az ottani kivitell: sumach, pamut, bór, olaj, fagygyú.

Minden, a dijszabás és egyáltalán a forgalomra vonatkozó felvilágosítással, készségesen szolgál, a nevezett fiunei hajós társaság.

A Magyarországi és Albánia közötti forgalom előmozdítása érdekében a társaság elhatározta, hogy egy bizonyos ideig a hajó minden indulása alkalmával cserélő-esetre előre megállapítandó számú szabadjegyet fog azon kiviteli czégek képviselőinek engedélyével, kik üzleti összeköttetések létesítése céljából Montenegro és Albániát beutazzák.

Bajai gabona árak:

Buza	50 kilogrammonként	8/8-80	korona.
Rozs	"	6/05/10	"
Kétszeres	"	6/50	"
Kukoricza	"	5/5/10	"
Árpa	"	5/60	"
Zab	"	4/85/90	"
Bab	"	8/5	"
Kendermag	"	9—	"

Nyiltér.*)

Levél a „Bajai Független Újság” Szerkesztőjéhez.

A „Bajai Független Újság” folyó hó 9-iki számában megjelent „Egy jogász nadrágja” című cikkcske, amelyben a szerkesztő ur, úgy látszik,

* Az ezen rovatban közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

atyám üzletének akart reklámot csinálni. Köszönet ezért, atyám azonban már nem veheti igénybe jóindulatát, a mennyiben üzletét reg beszüntette, tessék tehát ezt a reklámot olyan kereskedők részére fenntartani, akik nem ugyan régi, hanem új czípkéket árusítanak.

A czípké olvasásánál (Bartha Miklós szavait idézve): „szemeim előtt azok az elvetemült hírlap-írók jelennek meg, a kiknél az elmeel éppen úgy hiányzik, mint a lelkiismeret; a kik kofa-termezzettel pótolják a hírlapírói hivatást és mindig készek magánügyek nyilvános szellőztetésével valakinek az életét megmérgezni. Ezek bőkezűek a piszok dolgában és aljasak a tisztesség dolgában. Az elvetemült hírlapíró lesben áll. Ólalkodik a tűzhely körül. Predát keres az utcán, a közhelyeken és mivel nincsenek elvei, tehát személyekbe kapaszkodik, továbbá mivel nincsenek gondolatai, tehát szenzációit hajtás”. — Ezen idezett szavak teljesen ráillenek t. szerkesztő ur lapjára, mert lapja megjelenése időpontjától kezdve mást sem tesz, mint ortvamatásokat intéz városunknak a közügyek terén szereplő hol egyik, hol másik egyénisége ellen, azonban ezek méltóságukon alulnak tartják, hogy a megjelent kifakadásokra válaszoljanak; azonban én, mint egyszerű újságíró, hosszú jogszakszói pályám alatt bő tapasztalatokat szereztem és így Önnek t. szerkesztő ur, jól-lehet fiskális is, tanácsal is szolgálhatok. Tanácsom pedig az, hogyha b. lapja szellemileg és anyagilag oly szegény, hogy hírlapi tudósítót nem alkalmazhat, úgy népm. összeköttetésbe szab. czicuzsokkal, ezek Önnek lapja részére családi ügyekben bő anyagot fognak szolgáltatni, tanácsom továbbá, hogy ne engedje meg azt, miként lapjában hírlapírói képzettségét oly egyen fitogtassa, ki egyébként lehet jó kereskedő, az üzlete részére szükségeltető könyvek megrendelésében jártassággal is bírhat, de azért reüllik József császár ismert mondása: „Liebe Frau von Kemeter nähm Sie lieber Hemeter“.

Baján, 1904. évi április hó 11-én,

illő tisztelettel

Balla Károly
üggyvédjelölt.

Szerkesztői üzenetek.

Ábrándozó. Látja, ez a lányoknak évezredes hibája, vagy, ha úgy tetszik: erénye. Az ábrándozás olyan kéjes állapot, mikor megfedekezünk a körülöttünk történő köznapitól, bajról, szenvedésről, a képzeletünk átveszi a színes, tarka álomvilágba, mely telítelve van kábitóan szép képekkel, melyek pedig sajna csak képek és mérhetetlen távolságra járnak a valóságtól, ettől a rideg, szürke előttől.

Hiszen szó sincs róla, boldog állapot az ábrándozás, mikor öntudatunk le van nyűgözve, mikor egész lényünket hatalmába keríti valami lehetetlenül szép kép, amit a képzeletünk hajt, de a valóság nem nyújt soha, mert hiszen olyan szép, olyan büvös-bájos, hogy már maga az orzó élet, kizárja a megvalósíthatóságot.

Éppen ezért nagy hiba, ha a lányok az ábrándozás rabjaiul esnek. Eltávolodnak a valóságtól és aztán a valóra ébredve szomorúan csalódnak. Már pedig a család sok lányunk okozta a vesztét, akik talán kevesebb ábrándozással jobban megállták volna helyüket az életben. Az életet élni kell s nem álmodni.

P. J. Baja. Köszönjük a figyelmet, de verseket nem közlünk.

Katona tisztek, állami, megyei és városi tisztviselők

olcsó kamat mellett törlesztéses kölcsönt nyerhetnek.

Katona tisztek házassági ovadéukukra

50—70 százalékig kaphatnak renkívüli kedvező kölcsönt.

Földbirtokra az értéknek

3/4 részéig 3 1/2—4 és 4 1/2 %

annuitásos kölcsönt eszközölünk.

BANK- ÉS VÁLTÓHÁZ

bizományi iroda

KLAUBERS. BAJA,

Gróf Zichy Bódog-tér 4.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült finom enyhe

PIPERE-SZAPPANT

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirághal szépen összevalgatva. A pénz előzetes megküldése esetén v. utánvétellel

küldi: **SCHEFFER D. SÁNDOR**

BUDAPEST, Bezerédi-utca 3. szám.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind küszöb termeszeti.) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értékelik el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkifünőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

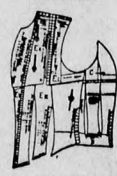
A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszre, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinék ingyen és bérmentve küldetik meg, aki ezimétt egy levelezőlappon tudatja.

CZIM:

Érmelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya,
u. p. Székelyhid.

GYÁRI-EGY.

GYÁRI-EGY.

Annonce!

A HÖLGYVILÁG RÉSZÉRE!

Minden t. hölgy saját maga, minden dívat szerint fáradság nélkül készítheti ruháját

a **GUSCHELBAUER ANTON**-féle szabályozható

Női derék-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy szabászati rajtot megtanult volna. Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémian vizsgáztam. Számos elismerőlevelet kaptam minden országból.

Minden államban törvényileg védve és szabadalmazva.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett.

GUSCHELBAUER ANTON, SOPRON és

E. Drechsler, Bécs VI.2. Limengasse 18.

— Képviselek minden helységben kerestetnek. — Magyarazatok ingyen lesznek küldve. —

KAZAL JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

VÖRÖSMARTY MIHÁLY UTCZA 1. SZÁM

SCHERER ANTON FÉLE HÁZ.

BAJA.

A „BAJAI HIRLAP KIADÓHIVATALA.”

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK.

*** KÖZSÉGI-, ÜGYVÉDI- ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK RAKTÁRA. ***

MINDENMŰ KÖNYVNYOMDAI MUNKÁK A LEGSZEBB KIVITELBEN KÉSZÍTETNEK U. M.:

NÉVJEGYEK.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK.
SZÁMLÁK.

LAKODALMI MEGHIVÓK

KÖRLEVELEK.
GYÁSZJELENTÉSEK.
ÁRJEGYZÉKEK.

LEVÉLPAPIROK.

FALRAGASZOK.

LEVÉLBORITÉKOK.

KÖNYVEK-, FOLYÓIRATOK-, BAJAI MEGHIVÓK A LEGZLÉSESEBB KIVITELBEN KÉSZÍTETNEK.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

HIRDETÉSEK OLCSÓ ÁRON FELVÉTELNEK.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK GYORSAN ÉS PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sürgőnyezim: Eternit. Budapest. Telefon: 12 92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria).

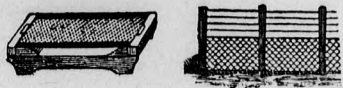
ETERNIT-PALA AZBESZT-CEMENT-PALA

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

HATSCHEK LAJOS SZABADALMA

Eternit művek Hatschek Lajos Budapest, VI., Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsiakomány. — Kérjen ismertetést.

Itt az alkalom,

hogy mindenki

as egészségtelen, penészesedő szalmazsákját eldobhassa és helyébe csekély 8 koronáért egy kiváló erős, fakeretű aczélsodrony ágybetétet

rendelhesen nálam,

mely tartós és olcsó, szag- és féregmentes, ennél fogva egészséges. Az ágy belméretének beküldése után, annak megfelelően szállítja a készítő:

Ifj. UTRY PÁL, Baja.

Készíték egyszerű és díszes sodronykerítést udvar, kert, sétány és templom bekerítésére. Áthányó rostákat kősen és kavicsnak, szóval e szakmába vágó mindenemű munkát olcsón, gyorsan és pontosan.

Magas jutalékkal felvételnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására, az 1883. évi XXXI. t.-cz. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset.

Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó” kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest.

Le Griffon

valódi francia
szivarkapapír és füvelly.

Kapható minden jobb kereskedésben.

KIVÁLÓ SZERENCSE TÖRÖKNÉL! Fölülmulthatatlanul

kedvez főuradánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereséménél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereséményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000 koronás főnyereséményt a 74366. sz. sorsj.-re.	a 80.000 koronás főnyereséményt a 83061. sz. sorsj.-re.
a 100.000 „ „ az 52528. „ „	a 70.000 „ „ a 81161. „ „
a 100.000 „ „ a 94780. „ „	a 70.000 „ „ az 5498. „ „
a 90.000 „ „ a 109780. „ „	a 60.000 „ „ az 51613. „ „
a 90.000 „ „ a 83610. „ „	a 60.000 „ „ a 76347. „ „
a 90.000 „ „ a 92787. „ „	az 50.000 „ „ a 4036. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereséményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magyar kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékában újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresémény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresémény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresémény 400.000,

1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à

80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,

1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,

8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeresémény és jutalom 14.459.000

korona összesenben.

Az I. osztályú sorsjegyek tetszerű árai:

1/3 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50; — 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—;

1/2 eredeti sorsjegy frt. 3.— vagy kor. 6.—; — 1/3 eredeti sorsjegy frt. 6.— vagy kor. 12.—;

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó évi április hó 24-ig bizalommal hozzánk beküldeni, miután

TÖRÖK A. ÉS TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46a. I. fiók: Váczi-körut 4a.

II. fiók: Múzeum-körut 11a. III. fiók: Erzsébet-körut 54a.

Rendelőlével levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA BANKHÁZA BUDAPEST.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételre kívánom postautalvánnyal küldeni } A nem tetsző törölendő.
mellekelem bankjegyekben (belyegyekben)

Próbára cím

EGY AMERIKAI GYORSFŐZŐ ÉS egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságúként általános kedveit mexicói ezüstáruimat és pedig 6 drb. mexikói ezüst asztali kés, 6 drb. mexikói ezüst evővillát, 6 drb. mexikói ezüst evőkanalat, 12 db. mexikói ezüst kavicskanalat, 6 db. kiváló desszertkést, 6 drb. kiváló desszertvillát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerítő kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb. összesen frt 6.50. csak

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (betűl is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldése a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból

Scheffer D. Sándor
Budapest, Bezerédi-utca 3.

Eladó ház és szőlő.

AZ ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCZÁBAN
LÉVŐ KAPOTS MIHÁLY-FÉLE HÁZ ÉS
A PETŐI DÜLÖBEN LEVŐ 4900 □-ÖL
TERÜLETŰ, JÓ KARBAN LEVŐ SZŐLŐ

SZABADKÉZBŐL ELADÓ.

BŐVEBB ÉRTESETÉS

IFJ. UTRY PÁLNA

NYERHETŐ.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120.
saját házában.
Kívánatra ingyen próba: mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc. HOMLOKZAT-FESTÉKE hatásiglag védve.
Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja es. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőőbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglehető eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mészből oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Kgr-ja 12 kr.-tól följebb.

Főraktár: W A G E N B L A T T F E R E N C Z festék-kereskedésében, Baján.

Dupla villanydelejes
KERESZT VAGY CSILLAG

D. R. G. M. 88503. sz.

Gyógyít és felüdit jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma, (nehéz lélegzés) álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskőr), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza, valamint minden ideg-betegségnél. Azoa beteg, aki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmimé használt, ott kérem az én készülékemet megkísérlelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárúsítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor
Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. sz.

BRÁZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

Pénz

4^oo-08

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a föld-birtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatisz-
leteknek, állami- és magánbivatal-
nokoknak, kereskedőknek és ipa-
rosoknak kezes és kezes nélkül
1—15 évig terjedő időre
gyorsan és diszretn

Bank- és magánadósságok convertálása.

MELLER LAJOS és TÁRSAI bankbizomány, Budapest, VI., Dávid-utca 15.

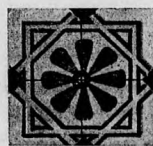
(Törvényszékiileg bejegyzett cég.)

(Válasz bélyeg.)

ÖZV. SPITZER SIMONNÉ
ÉS TÁRSA

TÉGLA-, CSERÉP- ÉS CZEMENT-ÁRÚ
GYÁRA, BAJÁN.

Ajánljuk

egyszerű cement-lapjainkat és diszes műkö lapjainkat
legszébb és legjobb kivitelben.

Árak m²-enként 2 K.-tól feljebb.

Elvállaljuk mindennemű cement árú és cement munka
elkészítését, jutányos áron, a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Beocsini portland és román cement
nagy raktára.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, amely már több mint 33 év óta meg-
bizható bebiztosítást alkalmazzatik
köszvények, csúszás és megbűtéseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt
bevásárláskor óvatossá leg-
yünk és csakis eredeti üvegeket
dobozokbana „Horgony” védjeggyel
és a „Richter” cégjegyzéssel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legjobb gyógyszerárban
kapható. Főraktár: Török József
gyógyszertésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa.
csak os kir. udvari szolgáltatók
Rudolfstadti.

Elsőrendű budapesti légszesz

DIÓ-KOKSZ

kapható augusztustól kezdve házhoz szállítva és ott
átmázsálva

métermázsánként 3 korona 20 fillérért.

Megrendelések már most előjegyezhetőek:

GEIRINGER ÉS BERGER CZÉGNÉL, BAJÁN.